

ایران صدا

فراتر از صدا فراسوی زمان و مکان

● معصومه شهیندی

«رادیو» در ایران صدا برخلاف رادیوهای سنتی که از طریق موج FM قابل دسترسی هستند، محدودیت جغرافیایی و زمانی را از بین می‌برد. اطلاعات منتشرشده در آن در هر کجا از جهان به راحتی قابل دسترس است و مخاطب در هر ساعتی که بخواهد، می‌تواند برای شنیدن برنامه دلخواهش اقدام کند.

راستی می‌دانید که از چه حرف می‌زنم و رادیو اینترنتی یعنی چه؟ حدواسط بین رسانه‌های رادیویی و اینترنتی یا در دیدی وسیع تر تمام آنچه یک سایت می‌دهد به همراه تمام آنچه یک رادیو می‌دهد. البته رادیو اینترنتی همه اینها هست و نیست. اگر باز هم متوجه نشدید، رادیو اینترنتی چیست، خیلی هم نگران نباشید؛ چون حتی آنها که عمیقاً با موضوع درگیر هستند تعریفی روشن از رادیو اینترنتی ندارند. اگر می‌خواهید کمی از ابهام بیرون بیایید حتماً سری به یکی از مثال‌های رادیو اینترنتی یعنی «iranseda» بزنید.

در سایت ایران صدا، دنبال بخشی به نام «درباره ما» نگردید، چون چنین بخشی وجود ندارد. اگر می‌خواهید درباره آنها بدانید، اینکه در هشتم بهمن ۱۳۸۶ در زیرمجموعه صدای جمهوری اسلامی ایران کار خود را آغاز کردند.

از هر شبکه رادیویی که بخواهم سخن بگویم ممکن است نام برنامه‌ای در ذهن تداعی شود و یا لحظه‌ای در شنیدنی‌های آن شبکه، فرو روی. اما برای معرفی ایران صدا علاوه بر اینها می‌توانم بگویم: تا به حال چیزی از کتاب گویا شنیدی؟ طراحی صفحه ایران صدا زیادی شلوغ نیست؟ آدرس ایران صدا علاوه بر ir از طریق com هم قابل دسترسی است! این برنامه ایران صدا را اگر نشنیدی حتماً این بار که به اینترنت وصل شدی بشنو! راستی شما خواننده مجله رادیو اصلاً اهل گشت و گذار در اینترنت هستید؟

جایی که الان در ساختمان شهدای رادیو با تابلوی شبکه ایران صدا مشخص شده است، قبل‌ترها قرار بود آشپزخانه صدا شود اما حالا ردیف به ردیف دستگاه‌های رایانه و پشت آن رادیویی (!) رها از دیوار و اتاق‌هایی که هر یک متعلق به گروهی است، پنج گروه برنامه‌ساز می‌کوشند تا برنامه‌ای را برگستره محیط جهانی اینترنت قرار دهند و کاربران اینترنت را بار دیگر با رسانه رادیو (البته به شکلی دیگر) آشتی دهند. فضای فیزیکی ایران صدا کوچک‌تر از شبکه‌های دیگر است اما شاید مخاطب آن مرزهای ایران را درنوردد و جهانی باشد. پیشنهاد «اینترنتی» برای واژه

بد نیست بدانید ایران صدا به علت تفاوت‌هایی که با دیگر شبکه‌های رادیویی دارد برای شروع نه تنها در زمینه تعریف ساختار و محتوا، که در بخش زیربنایی و ساختار فنی خود دست به کار شده‌است. پیچ‌های حضور یک رادیو اینترنتی در کنار دیگر شبکه‌های رادیو از مرداد ۱۳۸۶ آغاز شده بود، در مهرماه کار جدی‌تر شده و از اول زمستان اولین نسخه‌ها به صورت آزمایشی در گستره اینترنت قرار گرفت و بالاخره در هشتم بهمن، ایران صدا به‌طور رسمی افتتاح شد. البته همانند آقای مهندس صحراگرد (مدیر ایران صدا) معتقد است الان با گذشت ده ماه هنوز ایران صدا در مرحله آزمایشی است، چرا که رادیو اینترنتی، طرحی نو در ایران است. باید بعد از هشتم بهمن ۱۳۸۷ یعنی با گذشت یک سال آن را بررسی کرد.

ایران صدا در همان ابتدا با برگزاری مسابقه طراحی مولتی مدیا (کارت تبریک نوروز) توجه بیش از هزار و اندی را به سایت iranseda.ir جلب کرد. در مرحله بعد این کارت‌ها به تفکیک موضوع برای ارسال به دوستان بر روی سایت قرار داده شد تا برنده اصلی را خود کاربران با میزان کلیک انتخاب کنند. نتیجه این مسابقه ۵۷۰ هزار بار ارسال کارت‌های تبریک بود. اولین حسن این کار ایران صدا علاوه بر معرفی و به اثبات-

رساندن حضور خود در فضای مجازی، زمینه‌سازی برای روی آوردن کاربران ایرانی به کارت‌های تبریک آمیخته با فرهنگ ایرانی برای هدیه به دوستان بود، اما ذهنم به این سو می‌رود که نقش رادیو در این بین چه می‌شود؟ جواب قانع نمی‌کند، اما خب، دلیل این بود که شبکه‌های دیگر رادیویی هم مسابقه نقاشی، کاریکاتور و... برگزار می‌کنند. از طرف دیگر مسابقه به صورت چندرسانه‌ای بود و صدا در آن نقش داشت.

تجربه دوم ایران صدا برای معرفی خود، تولید کتاب گویا و حضور در نمایشگاه کتاب بود. البته این بار قوی‌تر در زمینه صوت و صدا ظاهر شده‌است. کتاب گویا چیزی شبیه پادکست است اما استانداردهای برنامه‌سازی خاص خود را دارد. اگر پادکست یک بسته صوتی ارائه می‌دهد، کتاب گویا علاوه بر استانداردهای اینترنتی فصل‌بندی کتاب را دارد. کتاب گویا با توجه به این نکته که محتوای صوتی در این بسته‌بندی به راحتی بر روی موبایل و MP3 در هر زمان و مکان قابل دسترسی است دست به بازتولید ادبیات نمایشی زد، چرا که ساختار ادبیات نمایشی با کتاب گویا مانوس‌تر از پخش رادیویی است. علاقه‌مندان، خود برای شنیدن بخش‌بندی برنامه‌ریزی و زمان‌بندی می‌کنند.

جالب است بدانید شروع موفق با بازتولید صداهای آرشیو، ایران صدا را مصمم برای تولید کتاب گویای شاهنامه فردوسی در زمینه ادبیات کهن کرده است.

تأکید ایران صدا بر واژه «بازتولید» به جای «آرشیو» صحیح است؛ چرا که هر نوار ریل از آن هنگام که از آرشیو بیرون می‌آید

تا تبدیل شدن به یک فایل صوتی از کتاب گویا و قرارگرفتن روی سایت باید مراحل پرداخت، ویراستاری، و گاهی افزودن صوتی جدید به ابتدا و انتها را بگذرانند.

علاوه بر بخش کتاب گویا، ایران صدا بخش‌های دیگری دارد. گروه‌های برنامه‌سازی در بخش‌های اجتماعی، قرآن و معارف، موسیقی، فرهنگ و هنر، دانش و فناوری، اندیشه، تاریخ و ورزش با درآمیختن صدا، عکس و متن، برنامه تولید می‌کنند. باید به عکس توجه کنید و متن را بخوانید و صدا را گوش دهید تا کل برنامه را دریافت کنید.

در کنار اینها البته ایران صدا بخشی به نام «پخش زنده» دارد. کلیک بر روی یکی از ۲۴ کانال ۲۴ ساعته آن همانند گوش دادن دیگر شبکه‌های رادیویی است و مخاطب در آن تنها شنونده

پیشنود «اینترنتی» برای واژه «رادیو»
در ایران صدا برخلاف رادیوهای سنتی
که از طریق موج FM قابل دسترسی
هستند، محدودیت جغرافیایی و
زمانی را از بین می‌برد.

است. بخش برنامه‌های سه بعدی به‌گونه‌ای آرشیو موضوعی است که گروهی از برنامه‌ها با محتوای خاص در آن قابل دسترسی است. بخش اخبار ایران صدا در حال تغییراتی است و در آینده‌ای نزدیک می‌خواهد اخبار طلایی ۱۳ شبکه رادیویی را به‌صورت مکتوب همراه منبع صوتی از شبکه و برنامه موردنظر درآورد. این رویدادها که بعد از یک بار شنیده‌شدن از بین می‌روند، به این ترتیب برای استفاده بر روی سایت قرار می‌گیرند.

دکتر ضیائی‌پرور معتقد است: «اینترنت فناوری چند رسانه‌ای است که قابلیت ذخیره‌سازی، پردازش، انتقال و انتشار هر نوع اطلاعاتی را در هر نوع فرمت یا قالبی اعم از تکست، صوت، تصویر، انیمیشن و فیلم دارد. پادکست یا رادیوی اینترنتی، فناوری بسیار ساده و راحتی است که به همه امکان می‌دهد روی اینترنت به سادگی یک وبلاگ، یک پادکست راه بیندازند. با این حال رادیوهای اینترنتی در ایران چندان رایج و گسترده نشده و دلیل اصلی آن مشخص است: محدودیت سرعت اینترنت در ایران.»

برنامه‌های ایران صدا برای حل مشکل محدودیت سرعت اینترنت در استانداردهای 11Kb/s و 16Kb/s، 22Kb/s، 32Kb/s قابل پخش است که به صورت هوشمند بر اساس کیفیت خط ارتباطی شما تعیین می‌گردد.

افتخار ایران صدا به ارزیابی دقیق میزان مخاطب است. ۶۵٪ کاربران آن از داخل ایران و ۳۵٪ از کشورهای دیگر به این شبکه می‌آیند. ۴۱٪ به صورت مستقیم و ۵۹٪ از طریق جست‌وجو ایران صدا را می‌یابند. از این میان ۳۴٪ از طریق موتور جست‌وجوگر گوگل است.

اختصاصی داشته‌باشد. یاد این سخن رئیس سازمان صدا و سیما در افتتاحیه ایران صدا می‌افتم: «به‌زودی هرکس می‌تواند در ایران صدا برای خودش یک MyRadio داشته باشد و رادیوی خودش را ایجاد کند تا برنامه‌ها و موضوعات مختلف یعنی مجموعه‌ای از برنامه‌های شبکه‌های مختلف مثل جوان، گفت‌وگو، قرآن، تهران و... را برای خود انتخاب کرده و از آن استفاده کند».

با همه این گفته‌ها پیشنهاد می‌کنم برای آشنایی بیشتر با ایران صدا خود سری به سایت آن بزنید. اگر از برنامه‌ها خوشتان آمد افسوس گذشته از دست‌رفته را نخورید (!) می‌توانید به آرشیو

به‌زودی هرکس می‌تواند در ایران صدا برای خودش یک MyRadio داشته باشد و رادیوی خودش را ایجاد کند تا برنامه‌ها و موضوعات مختلف یعنی مجموعه‌ای از برنامه‌های مختلف مثل جوان، گفت‌وگو، قرآن، تهران و... را برای خود انتخاب کرده و از آن استفاده کند

به‌زودی هرکس می‌تواند در ایران صدا برای خودش یک MyRadio داشته باشد و رادیوی خودش را ایجاد کند تا برنامه‌ها و موضوعات مختلف یعنی مجموعه‌ای از برنامه‌های شبکه‌های مختلف مثل جوان، گفت‌وگو، قرآن، تهران و... را برای خود انتخاب کرده و از آن استفاده کند

ماه‌های گذشته بروید. همه گذشته ایران صدا برای دسترسی شما نگاه داشته شده‌است. به عبارت بهتر شاید ایران صدا، صدایی ماندگارتر باشد. این هم تفاوت ایران صدا با رادیوهای دیگر. این را بگویم که آرزوی ایران صداست که روزی برسد تا اگر کسی این سایت را نبیند و نشنود، احساس کند چیزی از دست داده‌است.

امیدواریم دانسته‌های ایران صدا در زمینه پراکندگی جغرافیای دسترسی کاربران ایرانی و جهانی، میزان کاربران وفادار، طیف بالای میزان کاربرانی که از دانشگاه‌ها به ایران صدا می‌آیند و... دیگر اطلاعات ریز در مورد کسانی که ایران صدا را از میان هزاران و شاید میلیون‌ها سایت برمی‌گزینند، باعث شود تا با مخاطب‌شناسی قوی موفق‌تر گردد.

در انتها می‌شنویم که از برنامه‌های آتی ایران صدا ارائه یک نرم‌افزار اختصاصی برای پخش (player) برنامه‌هاست. هر فرد می‌تواند با توجه به موضوعی خاص، نام تهیه‌کننده و... کانال

منابع:
ضیائی‌پرور، حمید (۱۳۸۶) درباره راه‌اندازی رادیو اینترنتی صداوسیما.
<<http://www.reporter.ir/archives/86/11/005428.php>>

